

PERUSTERVEYDENHUOLLON LIIKELAI-
TOS

KYSTERI

Perusterveydenhuollon ja vanhusten lai-
toshoidon

PALVELUSOPIMUS

Nilakka (Pielavesi, Keitele, Tervo, Vesanto)

Koillis-Savo (Kaavi, Rautavaara)

Leppävirta

2019

SISÄLTÖ

1. LÄHTÖKOHDAT	3
1.1. Lainsäädäntö ja kansalliset tavoitteet	3
1.2. Kysterin strategia	3
1.3. Kysterin palvelutuotannon tavoitteet ja toimintalinjat	3
1.4. Palvelujen tarve ja saatavuus	4
2. PALVELUSOPIMUS	5
2.1 Avoterveydenhuolto	5
2.1.1 Lääkäreiden ja hoitajien vastaanottotoiminta	6
2.1.2 Neurolatoiminta ja kouluterveydenhuolto	7
2.1.3 Fysioterapia	10
2.1.4 Päihde- ja mielenterveyspalvelut	11
2.1.5 Puheterapian ja psykologin palvelut	11
2.1.6 Muut erilliskratkaisut	12
2.1.7 Ostopalvelut	14
2.2 Laitosholto	12
2.3 Suun terveydenhuolto	15
3. TALOUSARVIO	16
3.1 Talousarvion perusteet	17
3.2 Kuntien maksuosuudet	17
3.3 Kuntalaskutuksen tarkistaminen toimintavuoden aikana	17
4. SEURANTA	18
5. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	18
6. SOPIMUKSEN VAHVISTAMINEN	20

1. LÄHTÖKOHDAT

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri vastaa Kaavin, Keiteleen, Leppävirran, Pielaveden, Rautavaaran, Tervon ja Vesannon kuntien perusterveydenhuollon ja vanhusten laitoshoidon palvelujen järjestämisestä. Palvelut tuottaa liikelaitos Kysteri.

Vuosittain laadittava palvelusopimus pohjautuu puitesuunnitelman linjauksiin. Puitesuunnitelma on laadittu vuoteen 2017 asti. Soten muutosten valmistelusta johtuen on päädytty ratkaisuun, ettei seuraavaksi neljäksi vuodeksi nyt laadita uutta suunnitelmaa. Palvelusopimusta laadittaessa kuntien kanssa on käyty keskustelu palvelujen määrästä ja laadusta sekä kustannuksista. Kysterin tilaajatoimikunta hyväksyy palvelusopimuksen.

1.1 Lainsäädäntö ja kansalliset tavoitteet

Kysteri liikelaitos muodostui *PARAS - puitelain* edellytyksien mukaisesti. Laissa (490/2014) on määriteltä kunta- ja palvelurakenneuudistukseen liittyvien velvoitteiden soveltaminen. Lakia on muutettu 1.1.2018 voimaan tulleella lailla 1058/2017. Tämän lain perusteella kunta- ja palvelurakenneuudistuksesta annetun lain (169/2007) mukaisesti muodostettuja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueita ei saa purkaa ennen vuotta 2020. Jos yhteistoiminta-alue purkautuu tai yksittäinen kunta eroaa yhteistoiminta-alueesta, valtioneuvosto voi velvoittaa kunnat jatkamaan yhteistoiminta-alueessa. Kaavin kunta on ilmoittanut eroavansa Kysteristä 1.1.2019 lukien. Asia on valtioneuvoston käsittelyssä elokuussa 2018.

Vuosina 2013–2018 kansallisella tasolla on valmisteltu sote – uudistusta, jonka tarkoituksena on luoda uudenlainen palvelurakenne julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle. Suomen hallitus antoi 2.3.2017 eduskunnalle esityksen maakuntien perustamisesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi. Lait ovat mahdollisesti eduskunnan käsittelyssä syksyllä 2018. Tarkoituksena on perustaa uudet maakunnat ja säätää niiden hallinnosta ja taloudesta. Lisäksi tarkoituksena on siirtää sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu kunnilta maakunnille 1.1.2021 alkaen.

1.2 KYSTERIN strategia

Kysterin strategia päivitettiin vuonna 2016. Se on laadittu vuosille 2017–2020.

1.3 Kysterin palvelutuotannon tavoitteet ja toimintalinjat

Kysterin palvelujärjestelmän tavoitteena on turvata palvelujen saatavuus ja saavutettavuus. Tavoitteena on myös tukea palveluiden tuottamisessa kuntien kotihoidon ja muun sosiaali-toimen sekä erikoissairaanhoidon tarkoituksenmukaista toimintaa ja keskinäistä työnjaon porrastusta. Palvelujen rahoitustason tulee vastata kuntien taloudellisia mahdollisuuksia huomioiden kuitenkin lainsäädännön edellyttämät vaatimukset.

Kysteri vastaa alueensa väestön terveyden edistämisestä ja toimii kumppanuudessa kuntien kanssa kehitettäessä terveellistä ja turvallista väestön hyvinvointia edistävää elin- ja asuin-ympäristöä.

Palvelujen tuottamistapojen kehittämisellä pyritään parantamaan tuottavuutta ja varautu-maan ikärakenteen muutokseen sekä työvoiman saatavuuden turvaamiseen. Työntekijöiden sitoutumista ja osaamisen ylläpitämistä edesautetaan. Palveluprosessien kehittämisessä py-ritään hyödyntämään uutta informaatioteknologiaa.

Muutosta ja kehittämistyötä vaativat osa-alueet:

1. Henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja tehtäväkuvien sekä työnvaativuuden arviointi
2. Palvelurakenteen ja palveluiden toimivuuden sekä toimintaolosuhteiden arvioiminen
3. Sähköisten ydinjärjestelmien hallitseminen ja tiedonhallinta
4. Digitalisaatio ja ICT – ratkaisut
5. Toiminnan laadun, vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden mittaaminen
6. Väestön terveet elämäntavat ja kansansairauksien ehkäisy, heidän osallisuutensa ja yh-teisöllisyyden lisääminen sekä ympäristön terveys ja arjen turvallisuus (HYTE tavoitteet)

1.4 Palvelujen tarve ja saatavuus

Lähipalvelut turvataan joka kunnassa palvelujäsenyyksen mukaisesti ja palvelujen tuottami-ssa vastataan hoitotakuun toteutumisesta. Tämän mukaisesti kuntalaisen on saatava yh-teys terveyskeskukseen arkipäivisin virka-aikana välittömästi, sekä päästävä kiireettömän hoidon tarpeen arviointiin kolmen päivän kuluessa yhteydenotosta ja tarpeelliseksi arvioituun hoitoon kolmen kuukauden kuluessa. Yhteydensaamisessa ja hoidon tarpeen arvioissa hyö-dynnetään takaisinsoittomahdollisuutta. Suun terveydenhuollon hoitotakuu edellyttää, että kuntalainen saa päivystyskäynnin yhteydessä tarpeen mukaisen jatkohoitoajan. Uuden poti-laan tulee saada aika hammaslääkärin tutkimukseen ja hoitoon alle 6 kuukaudessa.

Kesäaikana Kysterin toimintaa on supistettu. Tällöin kuitenkin turvataan jokaisen kunnan lää-käripalvelujen saatavuus ja kotisairaanhoidon sekä vanhusten palveluasuntotoiminnan lääkä-rikonsultaatiot. Tämä järjestely on turvannut ikäihmisten palveluja ja kotihoidon toimintaa. Kokemusta tästä on Kysterin seitsemältä toimintavuodelta. Toimintojen supistamisella ja henkilökunnan lomien keskittämällä on myös selkeä taloudellinen merkitys sijaistarpeen ja kustannusten vähentämisessä.

Henkilöstön saatavuus pyritään turvaamaan suunnitelmallisella rekrytoinnilla. Yleislinjaukse-na voidaan todeta, että kaikkien sijaisuuksien ja poissaolojen korvaaminen ei ole henkilöstön saatavuuden ja taloudellisesta näkökulmasta mahdollista tai järkevää. Toisaalta muutamista ammattiryhmistä kuten psykologeista, puheterapeuteista ja lääkäreistä sekä hammaslääkä-reiden sijaisista on puutetta. Tältä osin joudutaan vuonna 2019 osittain turvautumaan osto-

palveluihin. Tavoitteena on kuitenkin tuottaa nämä palvelut mahdollisuuksien mukaan omana toimintana.

2. PALVELUSOPIMUS

Palvelusopimus on tilaajatoimikunnan hyväksymä talousarviovuotta koskeva sopimus palvelujen tuottamisesta. Sen avulla toteutetaan valtuustokaudelle laadittua puitesuunnitelmaa. Vuosille 2019–2021 ei kuitenkaan laadita uutta puitesuunnitelmaa. Toimintaa linjaa Pohjois-Savon sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämissuunnitelma ja kehittämistyötä maakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelutyö.

Vuoden 2019 palvelusopimuksen tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet ovat edelleen päivääkaisen vastaanotto toiminnan hyvän saatavuuden ja saavutettavuuden ylläpitäminen, todettujen hyvien käytäntöjen käyttöönotto ja pitkäaikaishoidon edelleen vähentäminen vuodeosastoilla. Lisäksi tavoitteena on kuntouttavan toiminnan ylläpitäminen, toimintakykyisyyden toimintamallin laajentaminen ja ikääntyneiden liikuntaneuvonta sekä alueen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen yhteistyössä kuntien kanssa ja sähköisten palvelujen käyttöönotto palvelutuotantoon.

Vuoden 2019 aikana on tavoitteena suunnitelmallisesti henkilöstön osaamisen vahvistaminen hyödyntäen henkilöstön osaamisen arviointia laadittujen osaamistasokuvausten mukaisesti ja lisäksi resurssien suunnitelmallinen kohdentaminen. Talouteen ja toimintaan liittyvää raportointia edelleen kehitetään. Palveluiden tuottamisessa pyritään toimimaan yhteistyössä kuntien ja erikoissairaanhoidon kanssa huomioiden sujuvat palveluketjut.

Verkostotyöskentelyllä on mahdollista varmistaa palvelurajapintojen toimivuus niin kunnan omien toimintojen kuin erikoissairaanhoidonkin suuntaan. Tähän liittyen osallistutaan Pohjois-Savon alueen yhtenäisten sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämisen ja tuotannon suunnittelutyöhön.

2.1 Avoterveydenhuolto

Toiminnan kuvaus:

Avoterveydenhuollon toimintakenttä on laaja kattaen väestöön kohdistuvan terveyden edistämisen ja yksilöön kohdistuvan terveyden- ja sairaanhoidon sekä kuntoutuksen. Palvelualueella on palveluja tuottavia palveluryhmiä yhteensä seitsemän. Näissä kaikissa on lähipalveluina vastaanotto-, neuvola-, kouluterveydenhuollon ja kuntoutuksen palvelut. Työssä hyödynnetään moniammatillista yhteistyötä. Potilaita ohjataan kaikkien ammattilaisten toimesta omahoitoon sekä korostetaan heidän omaa vastuuta terveyden edistämässä ja sairauksien hoidossa.

Avohoitotoiminnan tavoitteet vuonna 2019

- lähtökohtana palvelujen tuottamisessa on varhainen tuki, ennaltaehkäisy, väestön toimintakyvyn ylläpitäminen ja selviytymisen tukeminen sekä omatoimisuuden vahvistaminen
- lähipalvelujen turvaaminen ja toimiva yhteydensaanti
- palvelujen saatavuus toteutuu lainsäädännön mukaisesti
- pääpaino päivääkaisessa vastaanotto toiminnassa (päivystyskäynnit vain kiireellisissä asioissa)
- toiminnan sisällöllisessä kehittämisessä oleellista on:

- o asiakaslähtöinen, sujuva ja jatkuvuuden turvaava laadukas vastaanottotoiminta
- o ajantasaiset terveys- ja hoitosuunnitelmat pitkäaikaissairauksissa
- o mielenterveystyön toimintamallien ja prosessien muuttaminen avohoitopainotteiseksi

2.1.1 Lääkärien ja hoitajien vastaanottotoiminta

Lääkäreiden ja hoitajien vastaanotto toimii palveluysiköiden seitsemällä terveysasemalla (Taulukko 1.). Päivystysasetuksen tullessa voimaan vuonna 2015 aloitettiin uutena toimintamuotona ilta- ja viikonloppuvastaanotot (Taulukko 2.).

Leppävirralla lääkäreiden ja hoitajien kiireettömät vastaanotot toimivat työparityömallin mukaisesti itäisellä ja läntisellä alueella. Puolikiireellisille potilaille toimii akuuttivastaanotto ilman ajanvarausta. Omaishoitajien terveystarkastukset käynnistyivät syksyllä 2017 jatkuen edelleen. Lisäksi toteutetaan työttömiin kohdistuvat monialaiset lain edellyttämät terveystarkastukset eli ”tyt”- tarkastukset. Ostopalveluna hankitaan geriatrian ja psykiatrian erikoislääkäreiden palveluja.

Pielaveden, Vesannon ja Tervon terveysasemilla palveluja tuotetaan väestön jakoon perustuen lääkäreiden ja hoitajien työparimallilla. Keiteleellä on toimintatapana tiimityö ja kehittämiskohteena vuodelle 2019 lääkäreiden ja hoitajien työparityö. Tämä edellyttää henkilöstörakenteen, työjärjestysten ja työnjaon tarkastelua. Kaiken kaikkiaan tämä vaatii suunnitelman laadintaa toiminnan uudistamiselle sekä henkilöstölle koulutusta. Pitkäaikaissairauksien seuranta toteutetaan hoitajavetoisesti. Hoitajavastaanotot toimivat verenohennushoitoa saavien potilaiden lääkityksen seurantaan varten jokaisella paikkakunnalla. Omana toimintana järjestetään mm. sydämen rasiuskokeet ja suoliston tähystyksiä.

Uusina toimintoina Nilakassa on otettu käyttöön Uniapnean rekisteröintilaitteet. Tämä seulonta vähentää erikoissairaanhoidon käyntejä. Lisäksi Pielaveden terveysaseman henkilöstöstä on edustus KYSin haavahoitotyöryhmässä. Tähän toimintaan liittyen testataan haavoista otettujen valokuvien välittämistä perusterveydenhuollosta erikoissairaanhoitoon ja haavojen hoitamiseen liittyvää konsultointia näiden avulla. Tahdistinhoitaja KYSistä käy pitämässä kontrollivastaanottoa Keiteleellä, muistihoidattajia on joka terveysasemalla ja kunnissa. Palveluysikössä toimii lisäksi yhteinen muistikoordinaattori, joka vastaa pääasiallisesti niiden potilaiden kotiutuksesta, jotka tarvitset jatkossa tukitoimia kotona selviytymiseksi. Uutena toimintana aloitetaan omaishoitajien terveystarkastukset.

Koillis-Savon palveluysikössä Kaavilla toimintamallina on lääkäreiden ja hoitajien työparityö. Rautavaaralla ei ole väestöä jaettu, mutta toimintamalli on työparityön mukainen. Rautavaaran lääkäriresurssitarve on 1.5 virkalääkäriä. Etävastaanotto otetaan käyttöön Rautavaaralle ja lisäksi sairaanhoitajatyöpanosta lisätään siellä yhdellä hoitajalla. Vastaanottotoiminnassa hoitajamitoitus on palvelutarpeeseen nähden liian pieni. Kesäaikana Rautavaaralla vastaanottotoimintaa supistetaan. Tällöin kuitenkin turvataan kotihoidon ja vanhusten palveluasumisen lääkärikonsultaatiot.

Taulukko 1. Lääkäreiden ja hoitajien palveluysikkökohtaiset suoritteet, hinnat ja osuus kuntalaskutuksesta vuonna 2019

	Koillis-Savo			Nilakka			Leppävirta			Yhteensä
	Kpl	€	Yht.	Kpl	€	Yht.	Kpl	€	Yht.	€
SH vast.										
käynnit	11700	41	479700	26500	41	1086500	15500	40	620000	2186200
puhkontaktit	1110	7	77700	7700	7	53900	11000	7	77000	208600
Sh ryhmät	170	41	6970	330	41	13530	200	40	8000	28500
Lääkärin vast.										
käynnit	8700	174	1513800	17900	174	3114600	13600	131	1781600	6410000
etäkons.	450	120	54000							54000
puhkontaktit	1350	14	18900	5450	14	76300	2900	14	40600	135800

Leppävirralla lääkäreiden iltavastaanotto jatkuu klo 18 saakka ja viikonloppuvastaanotto klo 8-18. Muu päivystystoiminta tuotetaan Varkauden aluesairaalaissa ja / tai Kysissä klo 18–08. Koillis-Savossa lääkäreiden ilt- ja viikonloppuvastaanotto ostetaan arkisin ja viikonloppuisin Kuopion kaupungilta. Muu päivystystoiminta tuotetaan arkisin ja viikonloppuisin Kysin toimesta. Nilakassa lääkäreiden iltavastaanotto on klo 20 ja viikonloppuvastaanotto klo 18 saakka. Tämän jälkeen päivystystoiminnan palvelut tuottaa KYS. Ilt- ja viikonloppuvastaanotoissa turvaututaan osittain ostopalveluihin.

Taulukko 2. Ilt- ja viikonloppuvastaanottokäynnit, hinnat ja osuus kuntalaskutuksesta vuonna 2019

	Koillis-Savo	Nilakka			Leppävirta			Yhteensä
	Kpl	Kpl	€	Yht.	Kpl	€	Yht.	€
Ilt- ja viikonloppuvastaanotto	Ostopalvelu	3220	262	843640	2050	157	321850	1165490

2.1.2 Neuvolatoiminta ja kouluterveydenhuolto

Äitiys- ja lasten neuvolatoimintaa, koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa sekä lasten ja nuorten ehkäisevää suun terveydenhuoltoa koskevan asetuksen mukaiset palvelut ja henkilöstön mitoitukset on kuvattu Kysterin yhtenäiseksi toimintaohjelmaksi, jossa sovitaan menettelytavoista, työnjaosta ja yhteistyöstä, esimerkiksi laajojen terveystarkastusten järjestämisestä, yhteistyöstä päivähoidon ja oppilashuollon kanssa, yhteistyöstä erityistä tukea tarvitsevien lasten ja perheiden palveluissa. Tämä ohjelma päivitettiin syksyllä 2017. Työttömien ja omaishoitajien terveystarkastukset vaativat resursoinnin suuntaamista tähän toimintaan kaikissa palveluysiköissä.

Toiminnan tavoitteet vuonna 2019

Asetuksen mukaiset tarkastukset turvataan.

Äitiysneuvola

Äitiysneuvolan tehtävänä on edistää raskaana olevan naisen, sikiön ja vastasyntyneen lapsen ja koko lasta odottavan perheen terveyttä ja hyvinvointia. Neuvolan tuki suunnataan koko perheelle. Neuvolatoimintaan kuuluu sikiön terveen kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin sekä raskaana olevan ja synnyttäneen naisen terveyden määrääjain toteutettava ja yksilöllisen tarpeen mukainen seuranta ja edistäminen.

Lasta odottavan perheen *terveysneuvontaa* tarjotaan molemmille vanhemmille. Terveysneuvonta antaa tietoa raskausajasta ja siihen liittyvistä riskeistä, synnytyksestä ja lapsen hoidosta sekä odotusaikaan ja synnytykseen mahdollisesti liittyvistä mielenterveyden muutoksista.

Äidille tarjotaan normaalisti sujuvan raskauden aikana neuvolassa 8 - 13 tarkastusta terveydenhoitajan ja lääkärin vastaanotolla, ensisynnyttäjille vähintään 9 tarkastusta ja uudelleen synnyttäjille vähintään 8 tarkastusta. Neuvolatoimintaa säätelevän asetuksen mukaan odotusaikana järjestetään yksi laaja terveystarkastus, jossa käsitellään syntyvän lapsen, vanhempien ja koko perheen terveyttä ja hyvinvointia ja niihin vaikuttavia asioita laaja-alaisesti eri näkökulmista. Lisäksi ainakin ensimmäistä lasta odottavalle perheelle järjestetään moniammatillisesti toteutettua perhevalmennusta.

Ensimmäistä lasta odottavan tai ensimmäisen lapsen saaneen perheen luokse tarjotaan kaksi kotikäyntiä, joista toinen raskausaikana (raskausviikko 30 – 37) ja toinen heti synnytyksen jälkeen (1 – 7 vrk kotiutumisesta).

Koillis-Savon palveluysikössä äitiys- ja perhesuunnitteluneuvolatoiminta on keskistetty yhdelle kättilölle, joka vastaa palveluista Kaavilla ja Rautavaaralla. Palveluysikön äitiysneuvolapalvelut hoidetaan alueellisesti. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan riittävän osaamisen varmistamiseksi terveydenhoitajan tai kättilön vastuulla tulee olla vähintään 38, enintään 76, raskaana olevaa naista.

Leppävirralla kokonaisuudessaan neuvolatyön haasteena ovat mielenterveysongelmien lisääntyminen ja uusperheet. Perhevalmennusta tulee kehittää vanhemmuuden ja parisuhteen näkökulmasta. Yhteistyö Kysin kanssa on merkittävää, jotta voidaan vastata uudenlaisiin hoito-ohjelmiin (lysy, imetykset).

Nilakan palveluysikössä äitiys- ja perhesuunnitteluneuvolatoiminta on keskistetty yhdelle kättilölle, joka kiertää tarpeen mukaan kunnissa hoitaen myös säännöllisten synnytysten jälkitarkastukset.

Lastenneuvola

Lastenneuvolan tehtävänä on edistää alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä fyysistä ja psyykkistä terveyttä ja hyvinvointia sekä kaventaa perheiden välisiä terveyseroja. Tavoitteena on perheiden hyvinvoinnin paraneminen varsinkin erityistä tukea tarvitsevilla perheillä. Lastenneuvolatyön avulla lasten sairaudet, kehitystä ehkäisevät tekijät sekä perheen muut terveyspulmat tunnistetaan varhain nykytiedon mahdollistamissa rajoissa. Vanhemmuutta tuetaan niin, että jokaisella vanhemmalla on mahdollisuus luoda lapseensa turvallinen, vastavuoroinen kiintymyssuhde jo varhain ja muodostaa myönteinen käsitys lapsesta ja itsestään vanhempana. Vanhempia kannustetaan huolehtimaan parisuhteestaan ja vanhemmuudestaan niin, että he kykenevät pitämään huolta lapsestaan ja tukemaan tämän kehitystä sekä tunnistavat omia voimavarojaan ja perhettä kuormittavia tekijöitä. Varhaista tukea kohdennetaan sitä eniten tarvitseville asiakasperheille, ja vanhemmille tarjotaan mahdollisuus vertaistukeen.

Lastenneuvolan terveystarkastuksiin kuuluvat terveydenhoitajan ja lääkärin tekemät tarkastukset ja tarvittaessa lapsen ja perheen ohjaaminen tukipalveluihin. Asetuksen (338/2011) mukaan neuvolassa järjestetään alle kouluikäisille vähintään 15 määräämääräistä tarkastusta, joista viisi tekee lääkäri yhdessä terveydenhoitajan kanssa. Näistä kolme on nk. laajaa terveystarkastusta, jossa arvioidaan koko perheen hyvinvointia. Yli puolet tarkastuksista tehdään alle 1-vuotiaille. Tarpeen mukaan suositellaan ylimääräisiä tarkastuksia, jotka sovitaan per-

heen kanssa. Olennainen osa tapaamisten sisällöstä koostuu perheen tarpeiden ja lapsen kehitysvaiheen mukaisesta terveysneuvonnasta. Lapsi saa neuvolassa myös yleiseen rokotushjelmaan kuuluvat rokotukset.

Lastenneuvolat tekevät yhteistyötä muiden lapsiperheiden parissa työskentelevien kanssa. Yhteistyökumppaneina toimivat muun muassa perheneuvola, fysioterapeutti, puheterapeutti, mielenterveysneuvola, lapsiperheiden sosiaalipalvelut, varhaiskasvatus ja erikoissairaanhoito.

Taulukko 3. Lasten- ja äitiysneuvolatoiminnan palveluysikkökohtaiset suoritteet, hinnat ja osuus kuntalaskutuksesta vuonna 2019

	Koillis-Savo			Nilakka			Leppävirta			Yhteensä
	Kpl	€	Yht.	Kpl	€	Yht.	Kpl	€	Yht.	€
Lastenneuvola	500	58	29000	1420	51	72420	1450	51	73950	175370
Äitiysneuvola	310	51	15810	760	51	38760	1000	51	51000	105570

Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto

Kouluterveydenhuoltoon kuuluu oppilaan kasvun ja kehityksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä vanhempien ja huoltajien kasvatustyön tukeminen. Kouluterveydenhuollossa tuetaan yhteistyössä muun oppilashuollon kanssa erityisesti niitä oppilaita, joilla on vaikeuksia koulussa, kotona tai sosiaalisissa toimintaympäristöissä. Kouluterveydenhuollossa pyritään oppilaan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhaiseen tunnistamiseen ja tukemiseen sekä pitkäaikaisesti sairaan lapsen omahoidon tukemiseen yhteistyössä muiden oppilashuollon toimijoiden kanssa. Tarvittaessa lapsi tai nuori ohjataan jatkotutkimuksiin ja -hoitoon. Kouluterveydenhuolto sisältää myös oppilaan suun terveystarkastukset vähintään kolme kertaa ja yksilöllisen tarpeen mukaan.

Koko ikäluokan kattavissa terveystarkastuksissa arvioidaan monipuolisesti oppilaan fyysistä ja psykososiaalista terveydentilaa suhteessa ikään ja kehitysvaiheeseen. Tarkastuksissa pyritään löytämään lapsen tai nuoren mahdolliset sairaudet sekä terveyttä ja hyvinvointia uhkaavat tekijät. Perusopetuksen oppilaille tehdään terveystarkastus vuosittain eli yhteensä 9 kertaa perusopetuksen aikana. Määräaikaisten tarkastusten lisäksi tehdään tarkastuksia yksilöllisen tarpeen mukaan. Luokilla 1, 5 ja 8 on kaikilla oppilailla laaja terveystarkastus.

Terveydenhuoltolain mukaan kunnan tehtävänä on järjestää *opiskeluterveydenhuollon* piirissä oleville terveydenhoito- ja sairaanhoitopalvelut mukaan lukien suun terveydenhuollon ja mielenterveyden palvelut. Opiskeluterveydenhuoltoon sisältyy opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin sekä opiskelukyvyyn seuraaminen ja edistäminen. Opiskelijaterveydenhuollon tehtäviin kuuluu opiskelijan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen sekä opiskelijan tukeminen ja tarvittaessa jatkotutkimuksiin tai -hoitoon ohjaaminen.

Lukion ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoille tehdään kaksi määräaikaista terveystarkastusta ja kaikille opiskelijoille terveystarkastukset yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevien tarkastukset toteutetaan ensimmäisenä opiskeluvuonna terveydenhoitajan tarkastuksena ja ensimmäisenä tai toisena opiskeluvuonna lääkärin tarkastuksena, jollei lääkärintarkastusta ole tehty opiskelijaksi hyväksymisen yhteydessä. Lääkärintarkastus järjestetään aina ensimmäisenä opiskeluvuonna opiskelijalle, joka on erityisopetuksessa tai jonka terveydentilan ja opiskelukyvyyn selvittäminen on tarpeellinen opiskelualan tai tulevan ammatin vuoksi.

Opiskeluterveydenhuolto järjestää opiskelijoille terveyden- ja sairaanhoitopalveluita, mukaan lukien mielenterveys- ja päihdetyö, seksuaaliterveyden edistäminen ja suun terveydenhuolto. Opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajan sairaanhoitopalvelut annetaan pääsääntöisesti oppilaitoksissa kuntakohtaisesti sovittuina aikoina. Lääkärin ja akuuttihoiton sairaanhoitopalvelut annetaan Kysterin terveysasemilla.

Taulukko 4. Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon palveluysikkökohtaiset suoritteet, hinnat ja osuus kuntalaskutuksesta vuonna 2019

	Koillis-Savo			Nilakka			Leppävirta			Yhteensä
Kouluterveydenhuolto	420	52	21840	2250	51	114750	2500	51	127500	264090

2.1.3 Fysioterapia

Toiminnan tavoitteet vuonna 2019

Kuntoutukselliset interventiot ovat käytössä niin ryhmä- kuin yksilökäynneillä. Tukena kotiutusten valmistelussa toimintakyvyn näkökulmasta ja apuvälineiden tarpeen yksilöllisessä arvioinnissa.

Osa fysioterapeuteista on koulutettu suoravastaanotto - mallin mukaiseen toimintaan. Toiminta on tarkoitus aloittaa syksyllä 2018.

Kuntoutumisen vaikuttavuuden lisääntyminen

Kuntouttavaan työotteeseen liittyvää osaamista vahvistetaan

Kuntoutustoiminnan sisällöllistä harmonisointia ja ammattilaisten keskinäistä verkostoitumista jatketaan.

Koillis-Savon palveluysikössä asiakkaiden yksilökäynnit on rajattu korkeintaan viiteen käyntikertaan, ja nämä painottuvat sisällöllisesti ohjauskäynteihin. Ryhmätoimintoihin panostetaan edelleen (Tulppa-, painonhallinta- ja tasapainoryhmät, neurologinen ja psykofyysinen ryhmä). Suoravastaanottotoiminta käynnistetään syksyllä 2018 Kaavilla, Rautavaaran fysioterapeutti aloittaa kouluttautumisen suoravastaanottoon. Lymfaterapia toteutetaan palveluysikkotasoisesti.

Leppävirran palveluysikössä toteutetaan ennaltaehkäisevät kotikäynnit tietyn ikäryhmän asiakkaille (yli 75v). Näistä huolehtivat kotihoidon fysioterapeutti ja palvelunohjaajat. Fysioterapeutit kouluttautuvat fysioterapian suoravastaanoton käynnistämistä varten, jonka jälkeen päivystyksen toimintaa voidaan täydentää tällä toiminnalla.

Nilakan palveluysikössä fysioterapeuttien suoravastaanottotoiminta aloitetaan syksyllä 2018. Lisäksi kuntoutustoiminnan sisällöllistä harmonisointia ja ammattilaisten keskinäistä verkostoitumista jatketaan.

Taulukko 5. Fysioterapian palveluysikkökohtaiset suoritteet, hinnat ja osuus kuntalaskutuksesta vuonna 2019

	Koillis-Savo			Nilakka			Leppävirta			Yhteensä
	Kpl	€	Yht.	Kpl	€	Yhteensä	Kpl	€	Yhteensä	€
Fysioterapia										
yksilökäynnit	1400	119	166600	2450	119	291550	1000	102	102000	560150
ryhmät	600	119	71400	2580	119	307020	400	102	40800	419220
apuvälinekäynnit	430	59	25370	790	59	46610	500	59	29500	101480

2.1.4 Päihde- ja mielenterveyspalvelut

Toiminnan tavoitteet 2019

Mielenterveystyössä huolehditaan, että resursseja on tarpeen mukaisesti nopean vasteen toiminnassa, joka turvaa kyvyn vastata hoidollisesti elämän äkillisiin kriiseihin. Päihdetyötä tehdään osana kaikkea toimintaa yhdessä kunnan muiden toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa. Mini-interventioita käytetään ennaltaehkäisevän työn ja varhaisen puuttumisen välineenä. Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisytyötä tehdään yhdessä kunnan muiden toimijoiden kanssa. Päihdetyötä tehdään osana kaikkea toimintaa yhdessä kunnan muiden toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa.

Koillis-Savon palveluysikössä jatketaan erikoissairaanhoidon jalkautuvaa avokonsultaatio-toimintaa ja yhteistyössä kunnan sosiaali- ja nuorisotoimen kanssa pyritään ehkäisemään nuorten syrjäytymistä.

Leppävirralla palveluysikkö on tuonut esille oman psykologin puuttumisen. Hänen työpanostaan tarvittaisiin erityisesti eläke- ja työkykyasioiden tiimoilta. Toiminnallisen kehittämisen tavoitteena on organisoida mielenterveystyön resursseja nopean vasteen toimintaan.

Nilakan palveluysikössä toiminnan tavoitteina on alueellisen yhteistyön lisääminen mahdollistamalla sujuvat hoito- ja palveluketjut. Moniammatillisen työryhmän toiminta jatkuu. Psykologin vastaanotto on keskitetty Pielavedelle.

Taulukko 6. Päihde- ja mielenterveyspalveluiden palveluysikkökohtaiset suoritteet, hinnat ja osuus kuntalaskutuksesta vuonna 2019

	Koillis-Savo			Nilakka			Leppävirta			Yhteensä
	Kpl	€	Yht.	Kpl	€	Yht.	Kpl	€	Yht.	€
Mielenterveystyö	1050	161	169050	3370	161	542570	2010	115	231150	942770

2.1.5 Puheterapeutin, psykologin ja toimintaterapeutin palvelut

Palveluysiköissä on yhteiset puheterapeutin, psykologin ja toimintaterapeutin palvelut. Psykologien ja puheterapeuttien saatavuudessa on ilmentynyt ongelmia. Rekrytointia on tehostettu, mutta ostopalveluja joudutaan käyttämään. Etäpuheterapiaa saadaan ostopalveluna. Ainoastaan Nilakan palveluysikössä on oma toimintaterapeutti.

Toiminnan tavoitteet vuonna 2019

Tuotetaan hoidon porrastuksen kannalta tarkoituksen mukaiset erityispalvelut omana toimintana tai ostopalveluna.

Koillis-Savossa puheterapeutin palvelut tuotetaan ostopalveluina. Palveluysiköllä on oma psykologi. Hänen tehtäväalueeseensa kuuluvat neuvola- ja esikouluikäisten sekä aikuisten psykologiset tutkimukset, 3-5 käynnin selvittelyjakso, lyhytterapiaiset keskustelut ja ohjaus ja neuvonta mielenterveyttä koskevissa asioissa. Toimintaterapia hankitaan ostopalveluna.

Leppävirralla puheterapia toimii omana toimintana. Psykologin palvelut ostetaan. Tarvittavat tutkimukset tehdään pääosin yleissairaalapysykiatrialla KYSissa. Toimintaterapian palvelut ostetaan. Palveluntuottajia ei ole Leppävirralla ja palvelujen saavutettavuus on toistuvasti noussut esille ongelmana. Sen vuoksi palvelusopimusneuvotteluissa keväällä 2018 nousi esille tarve selvittää omana toimintana tuotetun toimintaterapian hyödyt ja kustannusvaikuttavuus.

Nilakassa puheterapeutin ja psykologin palvelut on keskitetty Pielavedelle. Palveluysiköllä on myös yhteinen toimintaterapeutti. Toimintaterapeutti vastaa Nilakan päivähoidon, koulun ja neuvoloiden palvelutarpeisiin. Hän on mukana myös moniammatillisessa tiimissä aikuispotilaiden kuntoutuksessa.

Taulukko 7. Puheterapeutin ja psykologin palveluiden palveluysikkökohtaiset suoritteet, hinnat ja osuus kuntalaskutuksesta vuonna 2019

	Koillis-Savo			Nilakka			Leppävirta			Yhteensä
	Kpl	€	Yht.	Kpl	€	Yht.	Kpl	€	Yht.	€
Puheterapia	140	188	26320	175	123	21525	630	93	55800	106435
Etäpuheterapia	20	188	3760	185	123	22755				26515
Psykologi	415	188	78020	370	122	45140				123160
Toimintaterapeutti				390	123	47970				47970

2.1.6 Muut erillisratkaisut palvelutuotannossa

Työterveyshuolto

Terveyspalvelu Verso Oy tuottaa Kysterin henkilöstön ja alueen kuntien työterveyshuollon palvelut. Henkilöstön työterveyshuollon palveluja ohjaa päivitetty toimintasuunnitelma.

Kotisairaanhoito

Kysterin toiminta-alueeseen ei kuulu kotipalvelu ja kotisairaanhoito. Näistä palveluista muodostettiin kuntiin omat kotihoidon yksiköt. Koska kotisairaanhoito on kansanterveystyötä, niin kotisairaanhoitoon tarvitaan vastaava lääkäri. Käytännössä tällä palvelusopimuksella sovi-taan siitä, että Kysteri tuottaa vastaavan lääkärin palvelut kuntien kotihoidolle.

Ensihoito

Ensihoidon järjestämisestä vastaa Kysterin kuntien alueella terveydenhuoltolain mukaisesti sairaanhoitopiiri. Yhteistoiminnallisesti hyödynnetään potilaiden seurannassa ns. yön yli seurantamallia.

Potilasasiamies

Potilasasiamiehen toiminta Kysterissä on järjestetty keskitetysti sairaanhoitopiirin toimintana. Potilasasiamiehenä toimii Kysin johtava sosiaalityöntekijä. Lisäksi jokaiseen palveluyksikköön on nimetty yhdyshenkilö, joka toimii tiedonvälittäjänä potilaiden ja potilasasiamiehen välillä.

Tietosuojavastaava

Tietosuojavastaava on Kysin kanssa yhteinen. Tämän lisäksi jokaisessa palveluyksikössä on tietosuojan yhdyshenkilöt.

Päivystys- ja ilta sekä viikonloppuvastaanottotoiminta

1.1.2015 voimaan tulleen päivystysasetuksen mukaan päivystysyksiköt ovat 24/7 palvelua tuottavia yksiköitä. Päivystysyksikössä on oltava moniammatillinen henkilökunta, jolla on riittävä koulutus ja työkokemus. Lisäksi on oltava saatavilla virkasuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään oleva laillistettu lääkäri. Päivystysyksikön on myös oltava käytössä riittävät kuvantamis- ja laboratoriopalvelut. Kysterin alueen kuntien päivystysyksikkö on KYS. Poikkeuksen tähän tekee Leppävirta, joka käyttää Kysin lisäksi Varkauden sairaalan päivystyspalveluita. Varkaus vastaa päivystyksestä määräaikaaisella sosiaali- ja terveysministeriön luvalla.

Lastenneurologian jalkautuvat palvelut

Moniongelmaiset neuropsykologiset asiakastilanteet ovat haastavia perusterveydenhuollon neuvolatyössä. Ohjauskäyntejä lastenneurologianpoliklinikan kuntoutusohjaajan ja sairaanhoitajan toimesta on tehty paikallistasolle, mutta nyt tarkoituksena on koota paikkakunnille moniammatilliset tiimit ja madaltaa edelleen kynnystä lastenneurologisiin palveluihin pääsemiseksi tarvittaessa.

Tarve lastenneurologisiin palveluihin on tällä hetkellä suurempi kuin mihin lastenneurologisella poliklinikalla Kysissä on käytännössä pystytty vastaamaan. Apua tähän on saatu neurologian jalkautuvista palveluista paikallistason yksiköihin ja toimijoiden käyttöön. Jalkautuvalle neurologille hakeudutaan lähetteellä mm seuraavanlaisissa tapauksissa ADHD:n ja autismin diagnostiikka, erilaiset oppimishäiriöt, kehitykselliset ja motoriset pulmat, kohtaukselliset neurologiset oireet ja päänsärkypotilaat. Suurin kohderyhmä on kuitenkin neuropsykiatriset potilaat. Uusi jalkautuva toimintamalli alkoi vuonna 2016 Nilakassa ja Koillis-Savossa. Tätä toimintaa on tarkoitus jatkaa.

Jalkautuva psykiatrinen avokonsultaatiotoiminta

Kyseessä on tehostettu avohoito, jonka tavoitteena on korvata tai lyhentää sairaalahoitoa avohoitoa tehostaen. Avohoidossa tarvitaan sairaalapaikkojen vähennyttyä paremmat valmiudet hoitaa aiempaa huonokuntoisempia ja akuutteja potilaita. Palvelua toteuttaa moniammatillinen työryhmä psykiatrin johdolla. Kyseinen toiminta on ns. jalkautuvaa peruserikoissairaanhoitoa. Kokemukset vuodelta 2015–2018 ovat olleet erittäin hyvät. Laitoshoidon määrä on vähentynyt. Toimintaa jatketaan.

2.1.7 Ostopalvelut

Laboratorio

Laboratoriopalvelut keskittyvät ISLAB:lle.

Kuntoutus

Aivohalvaus- ja muu aivoverenkiertohäiriöiden akuutin vaiheen kuntoutus toteutetaan Kysin neurologian klinikan toimesta ja kustannusvastuulla.

Lääkinnällisen kuntoutuksen palveluja (fysioterapia, toimintaterapia, puheterapia, neuropsykologinen kuntoutus, tms.) ostetaan useilta yksityisiltä ammatinharjoittajilta ja fysikaalisilta hoitolaitoksilta.

Ravitsemusterapia

Ravitsemusterapiapalvelut ostetaan Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriltä. Palvelut toteutetaan terveystieteiden keskuksissa.

Jalkaterapia

Jalkaterapiapalvelut ostetaan yksityiseltä ammatinharjoittajalta tai tuotetaan omana toimintana.

Mammografia

Seulontamammografiatutkimukset tuottaa Suomen Terveystalo Oy 1.1.2015 alkaen toistaiseksi.

Irtosoluseulonta ja muut patologian palvelut

Sairaanhoitopiirin patologian palveluryhmä vastaa gynekologisten joukkotarkastusnäytteiden, histologisten ja sytologisten näytteiden tutkimisesta sekä obduktioista. Palvelu tuotetaan sairaanhoitopiirin omana toimintana tai kokonaistaloudellisesti kilpailutettuna.

Hammaslääkäripäivystys

Hammaslääkäripäivystys tapahtuu arkipäivisin klo 8-16 Kysterin omilla ajanvarausvastuutaanotoilla. Kussakin palveluyksikössä on vähintään yksi päivystävä hammaslääkäri-hammashoitajatyöpari. Virka-ajan ulkopuolinen päivystystoiminta tuotetaan ostopalveluna. Arkisin klo 16-08 ja viikonloppuisin päivystys sijaitsee Kysillä, joka vastaa myös suun terveydenhuollon erikoissairaanhoidon päivystyksestä 24/7.

Radiologitoiminta

Leppävirta tukeutuu radiologisessa toiminnassa Varkaudesta saataviin konsultaatioihin. Muiden Kysterin alueen kuntien radiologisesta toiminnasta on vuodesta 2016 alkaen vastannut Kysin radiologia. Kysterin röntgenhoitajat siirtyivät sairaanhoitopiirin johtajan päätöksellä Kysterin palvelualueelta Kysiin vuoden 2015 lopulla. Myös laitteet siirtyivät tällöin Kysin vastattavaksi. Toiminta on ollut kustannusvaikuttavaa ja sitä jatketaan vuonna 2019.

Muita Kysterin alihankintana toteutettavia vakiintuneita palveluita ovat muun muassa silmänpohjakuvaukset, veteraanien avokuntoutuspalvelut sekä koululaisten silmälääkär tarkastukset.

2.2 Laitoshoito

Kysterin alueen kunnissa pyritään ikäihmisten laatusuosituksen mukaiseen palvelurakentamiseen. Pitkäaikainen laitoshoidon korvautuu kuntien suunnitelmien ja investointimahdollisuuksien mukaisesti vähitellen tehostetulla palveluasumisella. Toimintoja tulee tarkastella kuntatasolla ehyinä asiakaslähtöisinä prosesseina, jolloin koko palveluketjun toimivuus ratkaisee palvelutason ja kustannukset.

Laitoshoidon painottuneisuudesta on pyrittävä edelleen kohti kevyempää hoivaa. Tähän tavoitteeseen voidaan päästä yhteistyössä kuntien kanssa kehittämällä kotiutusta, kuntien kotihoitoa ja nostamalla henkilöstön geriatria ja kuntoutukseen liittyvää osaamisen tasoa. Kysterin vuodeosastojen toiminnan suunnittelussa tulee ottaa huomioon oman toiminnan muutosten painotusten lisäksi se, että Kysissä vuodeosastotoiminta vähenee ja muuttuu lyhytkestoisemmaksi.

Toiminnan tavoitteet vuonna 2019

Lyhytaikainen vuodeosastotoiminta turvataan Kysterissä siten, että potilaat hoidetaan tarkoituksenmukaisimmassa hoitopaikassa. Siirtoviivemaksuja ei saa kertyä.

Vuodeosastotoiminnassa on edelleen vuonna 2019 tavoitteena lyhytaikaisen vuodeosastohoidon kapasiteetin suunnitelmallinen käyttö. Pitkäaikaishoivassa edetään siten, että tätä korvataan hallitusti erilaisilla kuntien järjestämällä tuetun palveluasumisen ratkaisulla. Vuodelle 2019 vuodeosastopaikkojen vähennyssuunnitelmia on Nilakan palveluysikköön Keiteleelle. Tervossa, Vesannolla ja Rautavaaralla ei ole vuodeosastoa.

Toiminnan sisällöllisessä kehittämisessä oleellista

- jatketaan ja edelleen kehitetään kuntouttavaa työtä, jotta laitostumisprosesseja voidaan estää.
- toiminnallinen yhteys kuntien kotihoitoon turvataan.
- vuodeosastojen geriatria ja saattohoito- sekä kuntouttamisosaamista vahvistetaan.

Koillis-Savossa pitkäaikainen laitoshoidon toteutuu kuntien tehostetulla palveluasumisella valtakunnallisten linjausten mukaisesti. Akuuttihoito järjestetään Kaavin vuodeosastolla. Hoitotyön vetovoimaisuutta vuodeosastoilla lisätään tarjoamalla henkilöstölle täydennyskoulutusta. Henkilöstömitoitus säilyy ennallaan (0.7) nykyiseen verrattuna. Kaavin osastohoito on akuuttipainotteista.

Leppävirralla laitoshoidon painottuneisuudesta on pyrittävä edelleen kohti kevyempää hoivaa. Tähän tavoitteeseen voidaan päästä yhteistyössä kuntien kanssa kehittämällä kotiutusta, kuntien kotihoitoa, nostamalla henkilöstön geriatria ja kuntoutukseen liittyvää osaamisen tasoa. Tulevaisuudessa maakunnan suunnittelussa tavoitteena Leppävirran vuodeosastopaikoissa on 25 akuuttia ja kuntouttavaa sairaansijaa nykyisen 56 osastopaikan sijaan. Muutokseen liittyvästä vuodesta ei ole vielä tietoa.

Ennakoivat toimet Leppävirran palveluysikköön vuodeosastopaikkojen vähentämiseksi:

- Kunnan keskustaan on valmistunut kolme uutta tehostetun palveluasumisen yksikköä, joiden koko kapasiteettia toivotaan jo nyt käytettävän vuodeosastohoidon sijasta
- Hoito viedään asiakkaan luokse jatkossa, esim. Virrankodin asukkaiden iv-lääkehoito

- Yhteistyössä kotihoidon kanssa; akuutti kotihoidon tiimi, jonka vastuulla esim. lääkehoidot, haavahoidot, jotta vältetään osastolle joutuminen
- Muistineuvolaan panostaminen tulevia vuosia ajatellen, tarve 1 muistihoitaja/ 10 000 asukasta

Nilakassa pitkäaikainen laitoshoido korvautuu kuntien suunnitelmien mukaisesti vähitellen tehostetulla palveluasumisella valtakunnallisten linjausten mukaisesti. Pitkäaikaishoitoa tarvitsevat potilaat keskitetään Keiteleen osastolle. Akuuttihoitoa järjestetään sekä Keiteleen että Pielaveden vuodeosastoilla. Keiteleen vuodeosastolla on ollut ongelmia sairaanhoitajien sijaisten rekrytoinnissa, jonka vuoksi ajoittain osastopaikkojen käyttöä on jouduttu rajoittamaan. Molempien osastojen osastopaikkojen kuormitus on ollut alhaista. Tästä johtuen Keiteleen vuodeosaston paikkojen vähentämisestä viidellä paikalla sovittiin kevään 2018 Nilakan palveluysikön palvelusopimusneuvotteluissa.

Taulukko 8. Laitoshoidon palveluysikkökohtaiset suoritteet, hinnat ja osuus kuntalaskutuksesta vuonna 2019

	Koillis-Savo				Nilakka				Leppävirta			
Vuodeosasto	kpl	€	Yht.		kpl	€	yht.		kpl	€	yht.	Yhteensä
lyhyt hoito	8250	245	2021250		12450	240	2988000		11600	185	2146000	7155250
pitkäaikais- hoito	480	178	85440		1375	180	247500		9630	145	1396350	1729290

2.3 Suun terveydenhuolto

Toiminnan tavoitteet 2019

- palvelujen tuottamisessa lähtökohtana asiakkaiden suun terveydestä huolehtiminen ennaltaehkäisevin keinoin ottaen huomioon suun terveydenhoidon ja yleislääketieteen yhteydet
- suun ja purentaelimen sairauksien suunnitelmallinen hoidon ylläpito ja kehittäminen
- palvelujen saatavuus toteutuu lainsäädännön mukaisesti
- lähipalvelujen turvaaminen ja toimiva yhteydensaanti sekä yhdenmukaiset toimintatavat paikkakunnittain
- toiminnan sisällöllisessä kehittämisessä oleellista
 - työnjako vastaa hammaslääketieteellistä hoidontarvetta ja alueellista saatavuutta
 - ennaltaehkäisy, suun terveyden parantuminen indekseihin mitattuna
 - keskitetyn ajanvarauksen juurruttaminen
 - tekstiviestimuistutusten käyttöönotto

Taulukko 9. Suun terveydenhuollon palveluysikkökohtaiset suoritteet, hinnat ja osuus KYSTERIN kuntalaskutuksesta vuonna 20189

	Koillis-Savo				Nilakka				Leppävirta			
Suun terveydenhuolto	Kpl	€	Yhteensä		Kpl	€	Yhteensä		Kpl	€	Yhteensä	Yhteensä
Hammaslääkäri	5000	88	440000		9050	85	769250		10600	80	848000	2057250
Suuhygienisti	1350	50	67500		3900	50	191500		3450	50	172500	435000

3. TALOUSARVIO

3.1 Talousarvion perusteet

Jäsenkuntalaskutus perustuu palveluysikkökohtaisiin hintoihin.

Palvelusopimuksella kuvataan palvelutuotannon laadullisten ja määrällisten asioiden vaikutusta kuntien maksuosuuksiin. Palvelusopimuksessa oleva kuntakohtaisen toteuman arvio perustuu palveluysiköissä tehtyihin arvioihin kuntakohtaisista suoritteista ja palvelujen tuottamiseen liittyvistä nettomenoista. Lopulliseen kuntakohtaiseen toteumaan vaikuttaa käytön lisäksi myös palveluysikkökohtainen taloudellinen tulos, johon vaikuttaa asiakasmaksuista ja ulkokuntamyynnistä saadut tulot.

Vuoden 2019 aikana kuntakohtaiset suoritteet ja kunnille kohdistuvat kulut voivat vaihdella arvioidusta tasosta käytön mukaisesti merkittävästi.

3.2 Kuntien maksuosuudet

Taulukko 10. KYSTERI alueen kuntien vuodelle 2019 palvelujen käytöstä arvioitujen suoritteiden mukaiset maksuosuudet

31.12.2017	KUNTA	YHT.	/ as.	AVOHOIT	/as.	SUUN TH	/ as.	VUODEOS.	/ as.
3 048	Kaavi	3673230	1205,13	1803790	591,79	314000	103,02	1555440	510,31
1 698	Rautavaara	1763660	1038,67	1018910	600,06	193500	113,96	551250	324,65
4746	Koillis-Savo	5436890	1145,57	2822700	594,75	507500	106,93	2106690	443,89
2 309	Keitele	2580490	1117,58	1617790	700,65	225000	97,44	737700	319,49
4 624	Pielavesi	4809750	1040,17	3045050	658,53	403000	87,15	1361700	294,49
1 585	Tervo	1733270	1093,55	1145370	722,63	141500	89,27	446400	281,64
2 094	Vesanto	2251780	1075,35	1367330	652,98	194750	93,00	689700	329,37
10612	Nilakka	11375290	1071,93	7175540	676,17	964250	90,86	3235500	304,89
9 782	Leppävirta	8241717	842,54	3678867	376,09	1020500	104,32	3542350	362,13
25140	KYSTERI	25053897	996,58	13677107	544,04	2492250	99,13	8884540	353,40

3.3 Kuntalaskutuksen tarkistaminen toimintavuoden aikana

Palveluysiköihin ja -ryhmiin (ts. kuntiin) kustannukset kohdistuvat palvelujen käytön mukaisesti. Toiminnan näkökulmasta seurataan toteutuneita suoritteita suhteessa palvelusopimukseen ja edelliseen toimintavuoteen verrattuna kuukausittain, osavuositarkastuksissa ja tilinpäätöksen yhteydessä. Tilinpäätösvaiheessa toteutetaan kuntalaskutuksen tarkistuksella sairaanhoitopiirin valtuuston asettama nollatulos. Talouden laskentamalli ottaa huomioon suoritetasoisten menojen lisäksi nettokustannukset.

4. SEURANTA

KYSTERIN RAPORTIT

1. TOIMINNAN JA TALOUDEN TOTEUTUMISEN RAPORTOINTI (johtokunta 1-2 kk välein)

Tarkastelukohteena ovat koko liikelaitoksen ja palveluyksiköiden sekä palveluryhmien suoritetasoinen toiminta ja talouden toteuma.

2. PALVELUSOPIMUKSEN TOTEUTUMISEN RAPORTOINTI KOLMANNESVUOSITTAIN (tilaajatoimikunta, johtokunta)

- sopimuksen toteutuminen
- poikkeamat
- muutokset kommentoidaan
- kuntatasoinen toteutuminen
- taloustilanne

2. PUITESUUNNITELMAN JA KYSTERIN STRATEGIAN TOTEUTUMISEN RAPORTOINTI VUOSITTAIN (johtokunta ja tilaajatoimikunta)

5. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Tavoiteasettelu

Taloussuunnitelman 2019–2021 tavoiteasettelu perustuu strategian neljään näkökulmaan ja kunkin näkökulman mittaristoon.

Toiminnan taso ja laatu pyritään pitämään riittävänä ottaen huomioon kansalliset ohjeet, suositukset, asetukset ja terveydenhuolto- ja hoitotakuulaki.

1. Asiakslähtöisyys

Asiakslähtöisyys	Tavoite	Mittari	Arviointiväli
Palvelut ja niiden sisältö	Puitesuunnitelman ja palvelusopimuksen mukaisesti toteutuu	Määrälliset ja laadulliset kuvaukset Pegasos, Sote Dw raportit WinHit, raportit	Osavuosisat-saukset Tilinpäätös
Hoitoon pääsy: vastaanotot suun terveydenhuolto	Hoitotakuu toteutuu asetuksen mukaan	Pegasos ja Win-Hit raportit	Osavuosisat-saukset Tilinpäätös
Puhelinpalvelu	Takaisinsoittojärjestelmä toimii	Nispa - raportit Reklamaatiot	Osavuosisat-saukset Tilinpäätös
Potilasturvallisuus ja - tyytyväisyys	Haipro- ilmoitukset tehdään, käsitellään ja arvioidaan toiminnan näkökulmasta (korjaus- ja kehittämistarpeet) Potilasasiamiehen raportoinnin perustella tehdään tarvittavia parannuksia toimintaan Sähköinen asiakaskysely	Haipro Potilasasiamiehen raportit Roidu	Osavuosisat-saukset Tilinpäätös 1 kk

2. Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaamisen tukeminen

Henkilöstö	Tavoite	Mittari	Arviointiväli
Henkilöstö	Resurssien oikea käyttö	Määrä, mitoitus Tuloskortti, Prima, Assi	Osavuosi- katsaukset Tilinpäätös
Poissaolojen kehitys	Poissaolojen määrän kehitys laskeva	Sairauspoissa- olot, TTH Acute - raportit Prima	Osavuosi- katsaukset Tilinpäätös
Työpanoksen kehitys	Vastaa suunniteltua Arvioidaan työpanoksen jakau- tuminen vakinaisen ja määräai- kaisen henkilöstön kesken	Tuloskortti Prima, Assi	Osavuosi- katsaukset Tilinpäätös
Koulutus	Laaditaan koulutussuunnitelma vuosittain Arvioidaan suunnitelman mu- kaista toteumaa	Uranet - järjes- telmä	Osavuosi- katsaukset Tilinpäätös

3. Palvelujen toimivuus

Palveluiden toimivuus	Tavoite	Mittari	Arviointiväli
Pitkäaikaisen laitoshoidon osuus yli 75 v	Pitkäaikaishoidon vähentäminen palveluketju ja hoidon porrastus toimii	Laitospaikkojen määrä Kuormitus ja hoi- toaika Pegasos	Osavuosi- katsaukset Tilinpäätös
Siirtoviivemaksut	Siirtoviivemaksuja ei muodostu	tilastollinen seu- ranta	Vuosittain
Vastaanottotoiminta	Sujuva vastaanottotoiminta	Suoritteet, Sigma- raportointi	Osavuosi- katsaukset Tilinpäätös
Palvelusuoritteet – arvion onnistuminen	Palvelut vastaavat sovittua pal- velusopimusta ja niiden laatu on puitesuunnitelman mukainen	Palvelusopimuk- sen mukaiset suoritteet, Sigma- raportointi	Osavuosi- katsaukset Tilinpäätös
Suun terveydenhuolto	Tuotetaan riittävästi palveluja ja työnjako on tarkoituksenmukai- nen	WinHit tilastot	Osavuosi- katsaukset Tilinpäätös

4. Taloudellisuus ja tehokkuus

Taloudellisuus ja tehokkuus	Tavoite	Mittari	Arviointiväli
Toiminta	Tavoitteita ja palvelusopimusta vastaava toiminta	Suorite- ja kus- tannusperuste- inen raportointi (Assi, Fina – jär- jestelmät)	1 kk /välein Osavuosi- katsaukset Tilinpäätös
Tilaaja- tuottajatoiminta	Tilaajan toimintatapa on vakiin- tunut	Laadullinen ja määrällinen arvi- ointi	Osavuosi- katsaukset Tilinpäätös

8.8.2018

Hankinta Kilpailutus	Ajantasainen kilpailutustoiminta	Kilpailutettavat palvelut tunnistettu Laadullinen arvi- ointi	Vuosittain
Laskutus	Kustannus- vastaavuus Hinnoittelu täsmää palveluysik- kötasolla	Määrällinen arvi- ointi, laskenta	Talousarvio ja tilinpäätös

8.8.2018

6. SOPIMUKSEN VAHVISTAMINEN

Kuopio ____.____.2019

Kaija Julkunen, Kaavi

Jari Paananen, Keitele

Mia Hahtala, Leppävirta
puheenjohtaja

Taika Kurki, Pielavesi

Jorma Korhonen, Rautavaara

Erkki Pääkkönen, Tervo
varapuheenjohtaja

Heikki Haatainen, Vesanto

Leena Kaulamo
sairaanhoitopiirin edustaja

Esittelijä
Esko Vanninen
johtajaylilääkäri